

Skogshistoriska Sällskapets belöning Örtugen 2020

Örtug nummer 58 tilldelas **Brita Asplund**, för hennes examensarbete i skogsvetenskap på 30 högskolepoäng inom jägmästarprogrammet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), 5§3 – *en statlig storstädning av skogslandskapet*.

Brita Asplunds examensarbete i skogshistoria behandlar olika aspekter av den statliga satsningen på ersättning för återväxtåtgärder under 11 budgetår (1980/1981- 1990/1991) för att ersätta lågt producerande skogsbestånd med mer växtliga. Satsningen kom att benämnas ”5§3-bidrag” utifrån paragrafen 5§3 i Skogsvårdslagen från 1979. Statens argument för att denna satsning ansågs nödvändig var oron över att avverkningarna i landet överskred tillväxten och att den framtida virkesförsörjningen till en växande industri var hotad.

I examensarbetet presenterar Brita motiven för programmets inrättande, hur det utformades, den kritik det fick och hur resultatet blev i de områden i landet där bidragen utnyttjades mest. Hennes genomgång baseras bland annat på skogsstatistiska årsböcker, riksdagsprotokoll och utsökningar i svenska dagstidningar.

Brita Asplund konstaterar att det beviljades 5§3-bidrag för en kostnad av totalt 1,1 miljarder kronor under de år programmet pågick och att cirka 66 procent av bidragen gick till privata skogsägare, främst i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Hennes analys av bidragets utfall visar att både virkesutbudet och sysselsättningen minskade under programmets genomförande, eftersom avverkningen riktades mot bestånd med lågt virkesförråd, och att det funnits höga naturvärden i flera av de bestånd som avverkades enligt 5§3. Då programmet finansierade återväxten på totalt cirka 400 000 hektar så anser Brita att det ledde till en miljöskadlig storstädning av skogslandskapet.

Grattis till Örtugen nr 58 önskar

Skogshistoriska Sällskapet

Skogshistoriska Sällskapets Örtug

Örtugen är en utmärkelse som tilldelas personer som gjort värdefulla insatser inom Sällskapets verksamhetsområde. Speciellt uppmärksammas insatser inom den skogshistoriska amatörforskningen. Örtugar kan även ges till studenter som skrivit förtjänstfulla skogshistoriska uppsatser. Högst tre Örtugar per år delas ut och utdelningen sker främst i samband med Sällskapets årsstämma. En Örtug består av ett diplom och en penningssumma (f. n. 5 000 kr). Örtugar har utdelats sen 1995. Styrelsen i Skogshistoriska Sällskapet beslutar om utdelning av Örtugar.

Örtug var ett medeltida mynt som först slogs på Gotland på 1300-talet.